

نظامنامه‌ی اتحادیه‌ی کمونیست‌ها^۱

۱- هدف اتحادیه‌ی کمونیست‌ها این است که از طریق کلیه‌ی وسایل تبلیغاتی و مبارزه‌ی سیاسی، جامعه‌ی کهنه را در هم بکوبد و بورژوازی را سرنگون سازد و رهانی معنوی، سیاسی و اقتصادی پرولتاریا و انقلاب کمونیستی را تحقق بخشد. اتحادیه، در مراحل مختلفی که مبارزه‌ی پرولتاریا طی می‌کند، همواره نماینده‌ی منافع کلیت جنبش بوده و پیوسته می‌کوشد تا کلیه‌ی نیروهای انقلابی پرولتاریا را در درون خود متحد سازد و سازماندهی نماید. اتحادیه، تا زمانی که انقلاب پرولتری به هدف نهائی خود نایل نیامده باشد، مخفی و انحلال ناپذیر خواهد بود؛

۲- فقط کسی می‌تواند عضو بشود، که واجد شرایط زیر باشد:

الف: از قید تمام ادیان و از هرگونه رابطه با سازمان‌های مذهبی و یا از التزام به شرکت در مراسمی که مطابق با قوانین مدنی ضروری نیستند، رها باشد؛

^۱ - نظامنامه‌ی اتحادیه‌ی کمونیست‌ها در دومین کنگره‌ی اتحادیه در دسامبر ۱۸۴۷ به تصویب رسید. در نیمه‌ی دوم ۱۸۴۸، کمیته مرکزی لندن تغییراتی در آن داد که موجب تنزل اهمیت اصولی آن گردید. در ماه اول نظامنامه‌ی جدید، به جای فورمولبندی دقیق هدف نهایی جنبش کمونیستی پرولتاریایی، سقوط بورژوازی، حکومت پرولتاریا و ساختن جامعه‌ی بی‌طبقه‌ی کمونیستی، تقاضای مبهم و ناروشن ایجاد یک جمهوری سوسیال قرار داده شد. مول، ضمن مسافرتی که در زمستان ۴۹- ۱۸۴۸ به آلمان نمود. این نظامنامه را میان اعضای اتحادیه در آلمان پخش کرد. در مارس ۱۸۴۹، در هنگام دستگیری اعضای یکی از حوزه‌های برلن، که هتسل آن را رهبری می‌کرد، متن این نظامنامه به دست پلیس آلمان افتاد و بعداً در محاکمه‌ی گروه هتسل بر علیه آن‌ها به عنوان مدرک و دلیل جرم مورد استفاده مقامات دولتی قرار گرفت. پس از انشعاب در کمیته مرکزی "اتحادیه‌ی کمونیست‌ها"، در سپتامبر ۱۸۵۰، کمیته مرکزی جدید اتحادیه در کلن، تحت رهنمودهای مارکس و انگلس، در دسامبر ۱۸۵۰، نظامنامه‌ی جدیدی تنظیم کرد. در دهم دسامبر ۱۸۵۰، این نظامنامه همراه با اسناد دیگر کمیته مرکزی برای حوزه‌ی اتحادیه در لندن ارسال شد و در نشست پنجم ژانویه ۱۸۵۱ این حوزه، که مارکس نیز در آن شرکت داشت، مورد تأیید قرار گرفت.

ب: نسبت به شرایط، سیر تکامل، و هدف نهانی جنبش پرولتری احاطه داشته باشد؛

پ: از کلیه‌ی تشکل‌ها و تلاش‌هایی که با هدف اتحادیه‌ی خصومت دارند و یا سد راه پیشرفت آن هستند، دوری گزینند؛

ت: در تبلیغ اهداف اتحادیه، شوق و توانایی داشته باشد و نسبت به اعتقادات و قدرت عملی انقلاب و فاداری تزلزل ناپذیر نشان دهد؛

ث: در مورد کلیه‌ی امور اتحادیه به شدت رازدار باشد؛

۳- پذیرفته شدن به عضویت اتحادیه با موافقت یکپارچه‌ی انجمن صورت می‌گیرد و معمولاً به وسیله‌ی رئیس انجمن و در حضور اعضای آن انجام می‌پذیرد. اعضاء موظفند که بدون قید و شرط از تصمیمات اتحادیه پیروی کنند؛

۴- هرکس که از شرایط عضویت تخلف نماید، اخراج خواهد شد. در مورد اخراج فردی، اکثریت انجمن تصمیم می‌گیرد. کمیته مرکزی می‌تواند در صورت تقاضای یک حوزه، تمام یک انجمن را اخراج کند. اسامی اخراج شدگان به تمام اتحادیه اطلاع داده می‌شود و مانند هر عنصر مشکوکی از طرف اتحادیه تحت نظارت قرار خواهند گرفت؛

۵- اتحادیه از انجمن‌ها، حوزه‌ها، کمیته مرکزی، و کنگره تشکیل می‌شود؛

۶- انجمن‌ها لااقل از سه عضو که در محل واحدی زندگی می‌کنند، تشکیل می‌شوند و هر کدام از آن‌ها یک رئیس، که جلسات را اداره می‌کند و یک معاون، که صندوقدار است را انتخاب می‌کنند؛

۷- انجمن‌های یک کشور یا یک ایالت تحت یک انجمن اصلی یعنی یک حوزه، که توسط کمیته مرکزی تعیین می‌شود، قرار دارند. انجمن‌ها فقط با حوزه‌ی خود و حوزه‌ها فقط با کمیته مرکزی مستقیماً تماس خواهند داشت؛

۸- انجمن ها لااقل هر دو هفته یک بار به طور مرتب تشکیل جلسه می دهند. آن ها لااقل یک بار در ماه با حوزه ی مربوطه ی خود و حوزه ها لااقل هر دو ماه یک بار با کمیته مرکزی تماس کتبی خواهند داشت. انجمن ها، فقط با حوزه ی مربوطه ی خود و حوزه ها با کمیته مرکزی رابطه خواهند داشت. کمیته مرکزی هر سه ماه یک بار در مورد وضع اتحادیه گزارش می دهد؛

۹- رئیس و معاون انجمن ها و حوزه ها برای مدت یک سال انتخاب می شوند و در هر زمان می توانند از طرف انتخاب کنندگان خود معزول گردند. اعضای کمیته مرکزی فقط به وسیله ی کنگره از کار برکنار می گردند؛

۱۰- هر یک از اعضای اتحادیه باید ماهانه مبلغی به عنوان حق عضویت بپردازد. حداقل این مبلغ را کنگره تعیین می کند. نیمی از این مبلغ به حوزه تعلق داشته و نیم دیگر به کمیته مرکزی داده می شود و به مصرف مخارج اداری، انتشار آثار تبلیغاتی، و اعزام فرستاده های مخصوص می رسد. حوزه ها، هزینه ی مکاتبه ی انجمن های خود را می پردازند. حق عضویت ها هر سه ماه یک بار به حوزه ها پرداخت می شود و حوزه ها نیمی از درآمد خود را به انضمام گزارش مالی مربوط به مخارج و درآمدهای انجمن های خود، برای کمیته مرکزی ارسال می دارند. کمیته مرکزی در مورد پول هائی که دریافت داشته است، به کنگره گزارش می دهد. مخارج اضطراری به وسیله ی حق عضویت های فوق العاده تأمین خواهند شد؛

۱۱- کمیته مرکزی، مرجع اجرایی تمام اتحادیه است و لااقل سه عضو خواهد داشت و از طرف حوزه ای که کنگره محل آن را تعیین کرده است، انتخاب و یا تکمیل خواهد شد و فقط در مقابل کنگره مسئول می باشد؛

۱۲- کنگره، مرجع قانونگذار اتحادیه است و از نمایندگان منتخب در جلسات حوزه‌ها تشکیل می‌شود. حوزه‌ها در ازای هر پنج انجمن یک نماینده خواهند داشت؛

۱۳- مجمع حوزه‌ها، از نمایندگان حوزه‌ها تشکیل می‌شود و به طور منظم هر سه ماه یک بار در محل حوزه و تحت ریاست هیأت رئیسه حوزه‌ی اصلی، برای شور درباره‌ی مسایل حوزه‌ها برگزار می‌گردد. مجمع حوزه‌ها به طور تغییرناپذیری هر سال، در اواسط ژوئیه، برای انتخاب نمایندگان به کنگره اتحادیه تشکیل می‌یابد؛

۱۴- چهارده روز بعد از پایان انتخابات مجمع حوزه‌ها، کنگره بر طبق مقررات مربوطه در محل کمیته مرکزی تشکیل می‌شود، مگر آنکه این مرجع محل دیگری را تعیین کرده باشد؛

۱۵- کمیته مرکزی در کنگره شرکت می‌کند، ولی حق رأی قطعی نخواهد داشت و باید در مورد مجموعه فعالیت‌های خود و وضع اتحادیه به کنگره گزارش بدهد. کنگره اصول اساسی سیاستی را که اتحادیه باید تعقیب کند، اعلام می‌دارد و در مورد تغییرات نظامنامه تصمیم می‌گیرد و محل کمیته مرکزی سال آینده را تعیین می‌کند؛

۱۶- کمیته مرکزی می‌تواند در موارد ضروری کنگره‌ی فوق العاده را فرا بخواند، که شرکت‌کنندگان در آن نمایندگانی خواهند بود که از طرف حوزه‌ها برای کنگره‌ی قبلی برگزیده شده بودند؛

۱۷- اختلافات میان اعضای انجمن‌ها، به طور قطعی توسط خود انجمن و اختلافات میان افراد حوزه، فقط در خود حوزه حل خواهد شد و رسیدگی به اختلافات میان اعضای حوزه‌های مختلف، توسط کمیته مرکزی صورت خواهد

گرفت. شکایت شخصی از اعضای کمیته ی مرکزی، در کنگره مطرح می شوند. اختلافات میان انجمن های یک حوزه، توسط حوزه ی مربوطه و اختلافات میان انجمن ها با حوزه مربوطه اشان و همچنین اختلافات میان حوزه های مختلف، توسط کمیته مرکزی بررسی می گردد. تقاضا برای بازبینی نحوه ی حل اختلاف در مورد اول به مجمع حوزه ها و در مورد دوم به کنگره می تواند رجوع داده شود. کنگره همچنین در مورد کلیه ی اختلافات میان کمیته مرکزی و سایر حوزه های پانین اتحادیه تصمیم می گیرد.

۱۰ دسامبر ۱۸۵۰

کلیات آثار مارکس- انگلس، به انگلیسی، جلد ۱۰، صفحات ۶۳۴- ۶۳۶

مترجم: جعفر رسا

بازنویس: یاشار آذری

آدرس اینترنتی کتابخانه: <http://www.nashr.de>

ایمیل یاشار آذری: yasharazarri@gmail.com

مسئول نشر کارگری سوسیالیستی: یاشار آذری

تاریخ بازنویسی: ۱۳۹۶